003449

Laisvoji Lietuva

LITUANIA LIBRE

Uruguajaus Presidentas
Don TOMAS BERRETA

Cesna Radio

ADOLFAS CESNA

Radijo Technikas

Gamina radio aparatus ir taiso senus, repestingai ir prieinamomis kainomis. parduoda ir issimokéjimui.

Calle SAN FRUCTUOSO 1827

Montevideo

L I B R E R I A

E S A S

Geriausiu pasauliniu rasytoju knygos. — Ivairus popieriai: kartolinas, celofán ir kt. Rasomieji dalykai ir mokyklu rekmenys. — Atvirutes, albumai. Uzsakymus siunciam ir pastu. Priveza tranvijai:

7. 9, 12 ir 61

ARENAL GRANDE 2533

Tel.: 2 72 53 Montevideo

Vienintelis Urugvajuje Lietuviu Mosaiku Ir Boldosu Fabrikas

-Du Draugai-

JULIAUS JAZAUSKO IR DIONISIO MILANO

Rastiné: calle BERNA 2347. Cerro
Fabrikas: calle BULGARIA 4146. Cerro

Daromas visiu rúsiu, meniskos ir paprastos mosaikas bei boldosai

Darbas garantuotas. Ekonomiskos kainos

Lietuviams Didelés Nuolaidos

PERSITIKRINKIT

P R O V I S I O N

VILNIUS

Jono ir Onos

S c e s n u l e v i c i u

Calle VIZCAYA 4149 esq. Berna

KRAUTUVE - BARAS

VIKTORO KUCIAUSKO

Calle PRUSIA 1851, kampas Bogotá

Telefonas: 22 13 26

Villa del Cerro

Didelis pasirinkimas visu rusiu maisto produktu. — Vietos ir uzsienio gerimai. Kainos ekonomiskos. — Lietuviskas patarnavimas ! Lietuviams nuolaidos.

Petro Evovlucko ir Alizo Vetos

PIENINE — BAR ALMASENAS

Calle BOGOTA 4151 Esq. BERNA

Telefonas: 22 11 94

Váirus pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei uzsienio gerimai

---

Prano Totilo

Bar — Almacen.

Calle PORTUGAL 3302. — Cerro

Visu rusiu maito produktai
Cerros lietuviai daugiausiai cia renkasi.

CINE

SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Zukelio kinas Urugvajuje

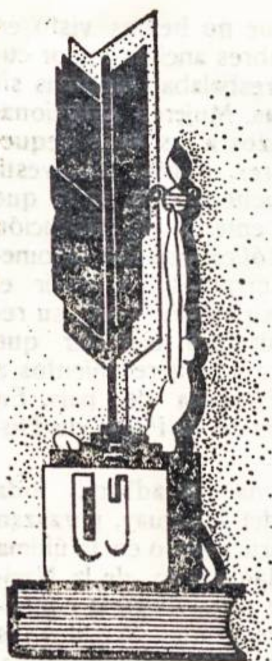
c. GRECIA 1105-07 Cerro

Tel.: 22 11 25

FILMOS:

Visuomet paskutinés laidos, meniskiausios ir aukstos kokybés. Daugumos lietuviu ir kitatauciu gausiai lankomas kino teatras.

Laisvoji Lietuva

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año III) | Montevideo, Rugpiūčio - Agosto 1947. | Nr. 7 (31)

REVISTA
"LITUANIA LIBRE"

EDITADO POR LA
ASOCIACION CULTURAL
URUGUAY - LITUANIA

Aprobada y reconocida por la Ley del Gobierno Superior de la Nación, con la Personería Jurídica en el año 1941

Organo oficial y propiedad intelectual de la misma,

impreso en la
IMPRENTA FORTALEZA
Redacción, Administración e Imprenta

Rio de Janeiro 4001
CERRO

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Berna 2347 CERRO

Administrador:
Antonio Brazys

Leidzia
Urugvajaus Lietuvių
Kultūros Draugija.

Redaguoja Redakcinė
Komisija

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje $ 1.50 U.
Argentinoje $ 4.00 Rrg.
J. Amerikos V. 2 Dol.

Perlaidos siųsti žurnalo administratoriaus vardu; raštus - redakcijos:

LITUANIA LIBRE
Rio de Janeiro 4001
Cerro, Montevideo,
Rep. O. del Uruguay.

Duelo Nacional

Ha Muerto el Presidente de la República, Don Tomás Berreta.

Había nacido el 22 de Noviembre de 1875. Sus padres, Juan Berreta, italiano, afincado en el Río de la Plata desde la infancia, y Rosas Gondolfo de Berreta, argentina fueron modestos agricultores de las costas del arroyo Miguelete, en las proximidades de Montevideo. Aprendió las primeras letras en el hogar y luego con el maestro campesino Felipe Pagani. Más adelante conformó su cultura como un autodidacta.

Siendo un joven, cuando abandonó la chacra paterna para ganarse la vida como tropero, tuvo su primer impulso político en relación con graves acontecimientos que conmovían a la República de Chile. Tuvo deseos trasladarse a aquel país para pelear en las filas liberales de Balmaceda, pero no pudo por sus pocos recursos.

Cuando sobrevino la guerra de 1904, se abitó con el grado de teniente en la División Canelones. Se batió en Fray Marcos, cayendo prisionero y a punto de perder la vida a manos de los gerrilleros blancos, pero se salvó milagrosamente.

En 1905, siendo Inspector de Rentas, contrajo matrimonio con Doña Juanita Etchemendy.

Durante el gobierno de Dr. Williman luchó como partidario de Batlle, contra otros caudillos colorados de su Departamento.

En 1913 se hizo cargo de la Jefatura de Policía de Canelones que dejó a fines de 1916.

Desde diciembre de 1917 fué Intendente de Canelones. Y en 1919, al producirse la escisión vierista, se mantuvo junto a Don José Batlle y Ordóñez.

En 1923 integró la Camara de Diputados. En 1928 fué elegido primer suplente para el ex Consejo Nacional de Administración, el que integró casi de inmediato. En 1933, a raíz del golpe de estado, sufre la deportación. Desterrado vive sucesivamente en Río de Janeiro, Santos, Porto Alegre, Santa Ana, Uruguayana, Libres y Concordia, en la Provincia de Entre Ríos.

De regreso a la patria, cuando ésta entra en el proceso, de su recuperación democrática, integra el Consejo de Estado, durante el gobierno de transición del general Alfredo Baldomir, en 1942, electo este año el presidente de de la República el Dr. Juan José Amézaga, es llamado a integrar el gabinete como ministro de Obras Públicas.

En los últimos comisios fué electo Presidente de la República, cargo que desempeño durante cinco meses exactamente.

Don Tomás Berreta, hombre surgido del pueblo, que vivió modestamente, trabajó con afán incansable, escaló la cima del poder y murió en la pobreza.

Don Tomás Berreta fué el más modesto de los presidentes orientales. Modesto por su origen, modesto por sus bienes, modesto por su manera de ser.

Don Tomás Berreta que en breve tiempo de cinco meses en que ocupó el alto sitial de Primer Mandatario del Uruguay permitiéronle demostrar en la paz de su país, en el continente y el mundo entero, su calidad de hombre

(Cont. en la página siguiente)

DUELO NACIONAL

(Continua la página sigiuente.)

de bien y gobernante haciendo pleno honor a su situación de Presidente de una de las democracias más puras y mejor organizadas del orbe.

Por eso, las más prestigiosas entidades rurales, comerciales, estudiantiles y sociales, como todas las colectividades extranjeras en el Uruguay, los partidarios y adversarios en la lid politica, todos, se inclinarán reverentes ante su muerte.

En su transito postrero acompaño miles y sientos de miles, una masa incalculable, que para nosotros los lituanos que hemos recorrido continentes, nunca nos hemos asistido ni en Londres, ni en Paris, ni en Tokio, ni en Washington a una tan imponente y emocionante demostración de duelo, que ofrecida, por el pueblo urugvayo con motivo del fallecimiento de Presidente de la Nación don Tomás Berreta, en Montevideo.

En la última despedida de este hombre del pueblo urugvayo, hemos visto con nuestros propios ojos, lo que no hemos visto en toda nuestra vida: Hombres ancianos, por cuyas mejillas arrugadas resbalaban lágrimas silenciosas y muy sagradas. Mujeres emocionadas, alzando en sus brazos a los hijos pequeños. Sencillos trabajadores, gentes bien vestidos, una verdadera muchedumbre en lo que se confundia el pueblo entero, sin distinción de ideas políticas o filosóficas, se fué aglomerando siloclosamente, dispuesto a rendir el póstumo homenaje de su afecto y de su reconocimiento a ese ciudadano ejemplar que habia llegado por sus propios merecimientos a ocupar la primera magistratura del país. En general, eran la expresión de la Patria de Duelo, al paso del cortejo.

A ese Duelo Nacional se adherió toda la Colectividad lituana del Uruguay, paralizando sus actividades y participando en la última despedida del primer Magistrado de la Nación, porque la muerte de señor Berreta constituye una pérdida universal, que los lituanos democratas del Uruguay aprecian como propia.

A. Gumbaragis.

*

URUGVAJAUS LIETUVIU KOMUNISTU PARASAI PRASOSI ISAISKINIMO

Kaip jau zinome, «draugo» Arielkino ap mokéti ir paskatinti, Urugvajaus lietuviai komunistai rinko parasus pries Lietuvos nepriklausomybe ir kad Urugvajus nutrauktu diplomatinius santykius su Lietuva, pripazindamas imperialistinio komunizmo smurta, jéga bei klasta ja okupuojant ir primetant savo azijatine tvarka.

Komunistai pasigyré, kad surinke net arti pusantro túkstancio parasu ir juos nunese valstybés prezidentui Dr. J. Amézaga tikrino ji, kad tai esanti «valia daugumos» Urugvajaus lietuviu. Kadangi Urugvajaus Emigracijos Departamentas turi autentiskas zinias, jog i sia sali yra ivaziavusiu arti 15 túkstanciu lietuviu, tai vyriausybei greit buvo aisku, kokia dauguma sudaro parasai ir koki jie tiksla turi. Be sito, ypatingai i akis krintantis nuosimtis grynai rusu, ukrainieciu, zydu ir kitu tautybiu, kurie niekad néra Lietuvos mate, atkreipé dome reikiamu asmenu ir jie panoro isaiskinti, ar tokie parasai bendrai yra teisingi.

Taip, jie néra teisingi, o yra komunistinis santazas, nesvarus Urugvajaus vyriausybés apgaudinéjimas ir búrio nekaltu lietuviu ipainiojimas, kurie paklause keliu apmokamu sarlatanu melu pasirasé ir kuriems tas parasas labai greit gali brangiai kainuoti. Todél mes dar karta perspéjam protaujancius lietuvius, kad jie nedelsiant atsauktu savo parasus kol dar néra vélu ir kad paskui nereiktu gailétis.

Kaip komunistai parasus sudaré ir kiek jie lietuvius atstovauja, galim spresti ir is tokiu parasu. Tenai yra pasirases Jorge Draft, rumunas. Músu vieno veikéjo darbo bendras ukrainietis nuo Ekaterinaslavo su seima. Daugybé Lenkijos ir Rusijos zydu ir labai daug rusu is gilumos Rusijos. Tik músu patikrinimu, cia Cerroje yra padétos pavardés daugybés vaiku nuo 8 iki 10 metu. Jie nesidrovéjo i «parasus» idéti ir psichiniai nesveika berasti Jurgi Hazenbeina. Prie liúdininku klaustas Hazenbeinas pasaké, jog jo pavarde pries jo nora irasiusi Marija Dijokiené.

Rinkdami parasus vieniems aiskino, kad tai esa nupiginimui duonos ir pieno, kitiems, kad Lietuvos Pasiuntinybé bútu perkelta i Montevideo, tretiems, kad rusai parves i Lietuva ir duos úkius ir taip be pabaigos, ziúrint koki jie zmogu sutikdavo ir kaip ji galéjo apgauti. Taip jie surinko «lietuviu parasus» ir negraziai apgavo Urugvajaus Vyriausybe.

Bet músu veikéjai ir organizacijos netu ri praleisti progos. o reikiamai isaiskinti tokius «parasus», kad NKVD apmokami sarlatanai gautu irodyti, ka turi bendro bolseviku interesai Pabaltéj, su rumunu, rusu, zydu, vaiku ir psichiniai nesveiku zmoniu pavardziu piktu valkiojimu Urugvajuje ir apgaudinéjimu sios salies vyriausybés.

P. Devenis.

H a r r y S. T r u m a n

Jungtiniu Amerikos Valstiju Prezidentas, kuris s. m. rugséjo 4 d. atvyko i Brazilijos sostine Rio de Janeiro ne tik uzdaryti Panamerikos Konferencija, bet pasilikdamas tenai ilgesniam laikui, tarsis su Pietu Amerikos respubliku politikos vadovais del grazinimo pasauliui ramybés, gerbuvio ir pastovios taikos, kuriems pastojo kelia totalitariné ir imperialistiné Maskvos klikos diktatúra.

RIO DE JANEIRO KONFERENCIJA

Rugpiúcio 15 d. s. m. Brazilijos prezidentas Dutrá iskilmingai atidaré Panamerikos Konferencija, kuri sudariusi atatinkamas komisijas, pradéjo savo darba. Konferencijoj dalyvauja visos Pietu Amerikos respublikos ir Siaurés Amerikos delegacija. Cia tariamasi bendrú savysaugos, prekybos, ekonominio bei kultúrinio bendradarbiavimo ir kitais ypatingais sio kontinento reikalais.

Kiek siai konferencijai svarbos skiria S. Amerika, galim spresti is to, kad jos delegacijai vadovauja pats valstybés kancleris gen. J. Marshall, o konferencija uzdaryti atvyksta ir prezidentas Truman. Amerikos prezidentas H. S. Truman Rio de Janeire pasilieka keletai dienu, kad pasimacius ir pasitarus su atsakingais kitu respubliku politikais.

Nors visai neskelbiama tokiu pasitarimu tikslai taciau numanu, kad bus tariamasi taikos ir Maskvos ekspansijos sulaikymo reikalais ir jos agentu sutvarkymu cia. Dar gerokai pries konferencija, zymus Amerikos valstybininkas, jos delegacijos narys, senatorius Thomas Connally spaudos atstovams pareiské, kad Rio de Janeiro konferencijoj bus tariamasi kaip baigti su komunizmu visose Amerikose. Kadangi sis vyras zodziu neméto tusciai ir zino ka kalba, tai reikia tikéti, jog po sios konferencijos ir Stalino blakéms pasidarys labai karsta Pietu ir Siaurés Amerikose.

Músu komunistu vadai tai geriausiai patarnavo Urugvajaus policijai. Jie ne tik surinko lietuviu komunistu parasus, bet ir adresus idavé. Atéjus laikui, draugus policija be jokio vargo pasiims. Tik gaila, kad yra ir geru lietuviu, kurie suklaidinti pasirasé.

Vyt. Vakaris.

PASAULIO LIETUVIAI

LIETUVIAI DANIJOJE

Kas Mums Pagelbės?

Jau suéjo dveji metai kaip nutilo pasaulyje dundéti patrankos, nustojo kaukti oro pavoju skelbusios sirenos, nebeméto léktuvai viska griaunanciu bombu. Atrodo, kad pasaulis gyvena taikos meta. Taciau anglu radio komentatorius gana atvirai issireiské pasakydamas: «kad sajungininkai pasieke pergale, nepasieké ir neatnesé pasauliui lauktos taikos». Mes, lietuviai, kaip esantieji tremtyje taip ir like anapus gelezinés uzdangos, labiausiai esame pokarine taika nusivyle, nes stebint dabartine politikos eiga ir tempa, buvusias tusciazodziavimo konferencijas, kuriose iki siol beveik nieko konkretaus nepasiekta, prieinama isvados, kad dabartinés padéties Lietuvoje pakitéjimas neímanomas be treciojo pasaulinio karo. Kas reiskia, kad Lietuva turés keltis is visisko sunaikinimo. Ar toks karas ivyks? cia bútu galima suminéti visa eilé daviniu, kurie rodo, kad toks karas véliau ar anksciau turi ivykti. Tik siuo atvéju, net apytikriai negalima nustatyti, kada jis prasidés. Kad tokio susidúrimo atveju nepatekti ant «karo tako», moraliai ir fiziniai islkiti sveikiems prisikelenciai tévynei, lietuviai tremtiniai jau dairosi vietu, kur bútu galima saugiau praleisti si laukiama perioda. Bet kadangi patys lietuviai jau senai nustojo tvarkyti bei nustatinéti savo pageidaujama apsigyventi vietove, tai siuo atveju uzvis labiausiai reikalinga músu uzjúrio broliu parama ir realús zygiai visur kur tik galima emigracijos klausima kelti ir remti. Todél ir nenuostabu, kad paskutiniu laiku daugumos lietuviu akys krypsta i uzjúrio - Pietu ir Siaurés Amerikos krastus, kur jau nuo seno yra apsigyvene virs milijonas lietuviu, ir juo toliau juo labiau yra laukiami Affidavitai, Darbo Sutartys ar kitokios formos dokumentai duoda teise isvykti uzjúrin. Taciau tokios isvykos per pereita laikotarpi, palyginti negausiai tevyko. Tam priezasciu buvo ir yra ivairiu. Viena is daugelio siu priezasciu buvo ir si, kad músu tautieciai emigracijos klausimo visoj platumoj kaip ir nesvarsté, o pirmoj eiléj rúpinosi Lietuvos laisvés bylos kélimu, tremtiniu materialiniu selpimu, ju teisiu gynimu ir t. t. Taciau pradzia ir sioj srityj jau pasirodé.

Kolumbijos Lietuviai Pirmieji.

Su nuostaba ir dziaugsmu pabégéliai Danijoje sutikome «Laisvosios Lietuvos» 3-ciame nr. paskelbta zinia, apie Kolumbijos lietuviu daromas konkrecias pastangas pagelbéti lietuviams tremtiniams emigruoti i si krasta. Tikrai nuostabu, kad Kolumbijos lietuviai su energingu veikéju p. Stany Sirutis priekyje, tremtiniu emigracijos darbe pralenké netik zymiai gausesnius savo skaiciumi kitu Pietu Amerikos valstybiu lietuvius bet ir gerai organizuota bei finansiniai pajégia Siaurés Amerikos iseivija.

Kaip ankstyvesniu laiku taip ir dabar, músu tremtiniu emigracijos reikalu, nemazai rasoma S. Amerikos lietuviu spaudoje. Visuose pasisakymuose pripazistama tokios emigracijos reikalas, bet esa nezinia kas visu tuo turétu rúpintis. Kolumbijos lietuviai si reikala issprendé greiciau ir to pasékoje jau siandien Europoje esa tremtiniai lietuviai gali kreiptis i si Kolumbijos Lietuviu Komiteta emigracijos dokumentu tvarkymo reikalu. Pavieniu asmenu emigracijai i viena ar kita krasta nemazai

(ziúr. sekanti puslapi.)

Dailininkas J. Rimsa.

Buves Bolivijos Meno Akademijos direktorius, zymus lietuvis patriotas, kuris dabar gyvena ir kúria Argentinos respublikoj. Kaipo tapytoja, ypatingai ji ivertino visi Pietu Amerikos zymieji meno kritikai.

LIETUVIAI DANIJOJE

(is 6 - to puslapio.)

trukdo dokumentu tvarkymo sunkumai, nes visos valstybės, kurios sutinka isileisti pabėgėlius (tuo tarpu - Argentina, Brazılija ir Kanada reikalauja: 1) turėti siuose krastuose giminiu arba pazistamu, 2) gauti is siu valstybiu Affidavit of Support arba Darbo Sutartis. Neturintiems reikiamuose krastuose giminiu arba pazistamu ir susidaro kliūtys vizoms gauti Todėl Kolumbijos lietuviu parama dokumentu tvarkymo reikaluose nevienam pagelbės, nors kelionės brangumas i Kolumbija bus nemaza kliūtis didesnei pavieniu asmenu emigracijai i si krasta. Taciau kaip tame paciame Kolumbijos Komiteto pranesime sakoma, kad esa daroma zygiu masiniam lietuviu i Kolumbija pervezimui ir tam ieskoma reikiamu lėsu.

Jeigu realizuotusi sios Kolumbijos Lietuviu Komiteto pastangos, tai issipildytu dalies tremtiniu svajonės, greiciau palikti Europos griuvėsius bei barakus ir pradėti normalesni gyvenima.

Linkėtina, kad Kolumbijos lietuviu pavyzdziu pasektu ir kitu kaip Pietu taip ir Siaurės Amerikos valstybiu lietuviai. Pirmiausiai turėtu susidaryti Komitetai ar kitoki tolygūs vienetai, kurie pagelbėtu tremtiniams susitvarkyti doku mentu formalumus: parūpinti Affidavitus, Dar bo Sutartis ir ieskotu visu kitu galimu būdu emigracijai finansuoti, per UNRA (dabar IRO), vietos vyriausybes, ūkines organizacijas, vysku pijas, kataliku parapijas ir t. p.

Vilnietis.

TOLIMOSIOS AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Australijos lietuviu kolonija nėra gausi, bet ji tautiskai stipra ir su viso pasaulio lietuviais dirba Lietuvos laisvinimo darba ir savo tarpe visiskai neturi Maskvai tarnaujanciu isga mu. Jie yra susiorganizave ir Sidney mieste turi draugija, kuri vadinasi «Australijos Lietuviu Draugija».

13. IV. 1947 m. ivy o visuotinis draugijos nariu susirinkimas, kuris be daugelio rimtu reikalu isrinko nauja draugijos valdyba. Dabar valdyba sudaro: Antanas Bauzė pirmininkas, Leonardas Marcinkevicius sekretorius, Jonas Kelertas izdininkas, o Revizijos Komisija: Anta nas Viedrinas, Juozas Plausinis ir Bernardas Kisielius. Visi isrinktieji draugijos vadovybėn yra puikūs lietuviai patriotai, kurie pasiryze nepailstamai dirbti Lietuvos laisvės darba ir kelti garbinga lietuvio varda Australijos padan gėje.

Is mūsu jaunimo pazymėtina, kad Irena Bauzaitė ir Jonas Kelertas lanko Sidney Universiteta ir bus pirmieji aukstojo mokslo profesionalai mūsu kolonijoj. Mes linkim mūsu jaunuoliams pasiekti savo tiksla, reikiamai atsto vauti lietuvius studentu tarpe ir būti gerais lietuviais patriotais.

Australijos lietuviai dirba ivairiuose darbuose, kiti neblogai verciasi amatais, dar kiti pasekmingai bizniuoja. Daugelis turi nuosavus namus. Visi yra susiprate lietuviai ir apie Stalino «roju» niekas negalvoja. Darbininku cia trūkumas visose srityse didelis. Vidutiniai, darbininkai cia uzdirba nuo 7 iki 10 svaru per savaite. Amatininkai uzdirba zymiai daugiau. Nors dabar ir cia viskas zymiai brangiau bet taupus ir blaivus zmogus gali ir susitaupyti.

Australija yra ypatingai didelis zemynas, apgyventas baltosios rasės zmonėmis. Jis padalytas i 6 didelius «steitus». Sala Tasmanija, kaipo 7 steitas taip pat priklauso Australijai. Kiekvienas steitas valdosi autonominiai, turi sa vo valdzia, parlamenta ir gubernatoriu, Anglijos karaliaus skiriama.

Dideliame Australijos plote yra visokio klimato ir europieciai gali pasirinkti sau tinkama. Yra vietu kur viskas vasaros metu isdega nuo karscio, bet yra milziniski plotai kur puikiausiai auga kvieciai ir zaliuojanciose lan-

(versti)

Generolo José Gervasio Artigas didingas paminklas sostinėj, nepriklausomybės aikstėje. Sis Urugvajaus didvyris, su negausia laisvės kovu kariuomene iskovojo krastui nepriklausomybe, kuria laisvieji urugvajieciai taip iskilmingai ir entuziastiniai, rugpiūcio 25 d. s. m. kaip ir visuomet minėjo.

Patriotinė Urugvajaus lietuviu kolonija, brangindama savo antrosios tėvynės laisve ir svetinguma, visa sirdimi sako:

«Amzius tebūna laisva ir nepriklausoma Urugvajaus Respublika»!

TOLIMOSIOS AUSTRALIJOS LIETUVIAI

(is 7 - to puslapio.)

kose iki kaklo zalioje zoléje, ganosi nesuskaitomos kaimenés aviu, raguociu ir kitu gyvuliu. Todél Australija niekad netrúko maisto bei drabuziu ir gamintojai visuomet suka galvas kur ju gaminius parduoti.

Paskutiniai statistikos daviniai parodé, kad Australija siuo metu teturi vos 7 milijonus gyventoju, taigi visai suprantamas Australijos valdzios susirúpinimas emigracija. Norima isileisti gausiai ateiviu, bet pirmoj eiléj anglu, kuriu karo veteranams net kelioné i Australija duodama veltui. Bet anglu kaip ir nesiranda.

Mes, Australijos lietuviai turim teise atsiimti savo gimines ar pazistamus, uz juos pasirasydami 5 metams garantija, taciau nepaprastas kelionés i Australija brangumas ir músu tremtiniu neturtas si reikala labai sulaiko. Pastaruoju laiku ivaziavo keliatas túkstanciu zydu, bet rimtesni australieciai is ju gero nelaukia ir laiko komunizmo mikrobais.

Siaip, gyvenimo salygos cia neblogos. Australieciai zmonés labai nuosirdús ir draugiski, mégsta sporta ir kitus ívairius zaidimus. Moterys ypatingai grazios, gero isauklėjimo bet labai daug kosmetikos vartojancios. Vyrai viskuomi labai panasús lietuvio vyro tipui.

Australija turi daug dideliu ir moderniu miestu, bet didziausias ir graziausias tai Sidney, kuris laikomas treciuoju miestu Britu Imperijoj. Búdama is visu pusiu apsupta vandenynu, Australija turi daugybe dideliu uostu, bet jos prekybai truputi kenkia milziniskas atstumas kitu kontinentu.

Kaip anksciau minéjau, Australija pageidauja emigrantu, bet visai nenori, kad cia isikurtu kitauciu kolonijos, o geidzia, kad baltieji ateiviai asimiliuotusi ír suaustralétu. Labai cia nepageidaujami kinai ir japonai.

Kita syki parasysiu daugiau is tolimosios Australijos.

A. Bauzé.

LIETUVIAI DIDZIOJOJ BRITANIJOJ

Pirmosios Dienos Anglijoj.

Anglija, tai yra nepaprastai graziu gamtos vaizdu salis. Mums, lietuviams tremtiniams cia daug kas primena músu brangiaja tévyne Lietuva. Anglijos zemés pavirsius taip pat nusétas kalvomis, kalneliais ir zydinciais kloniais, kuriais skardziai béga kristoliniai upossniai, o zaliuose miskeliuose siaudzia sparnuotu giesmininku daina.

Daug túkstanciu Pabaltés tremtiniu su mielu noru priémém Anglijos vyriausybés pasiúlyma ir savanoriskai atvykome i si krasta darbams. Darbo ministerija leido mums pasirinkti darba pagal savo specialybe. Kadangi mes lietuviai daugumoj zemés úkio darbininkai, tai i ta sriti ir uzsirasém. Dirbame po 8, o kartais ir daugiau valandu i diena.

Mus visus apgyvendino barakuose, vienamе kambaryje po 12 asmenu. Dirbantiems gyvenimo salygos néra patogios, bet gi mes tremtiniai nuo visokiu patogumu jau senai esame atprate. Pasirasant darbo sutarti buvo zadéta mus apgyvendinti po 2 ar 3 asmenis viename kambaryje, tai su viltimi laukiam, kad Anglijos valdzia savo pazada tesés.

Mes cia gaunam visa ta ka gauna ir anglas darbininkas. Bendrai, visi esam patenkinti músu antra tévyne Anglija. Patys anglai yra lé tús, malonaus búdo ir nuosirdús zmonés, tai tikri vakaru kultúros demokratai.

Pirmosios kurimosi dienos yra gana sunkios, nes nauja aplinkuma, nauji zmonés ir todél prie to visko naujai turim prisitaikinti.

Kultúriné veikla taipgi neimanoma, nes dar stinga geru vadovu. Veik kas sekmadienis mus aplanko anglai R. Kataliku kunigai, kurie atlaiko Misias ir atlieka kitus dvasios reikalus. Lietuviu kunigu tremtiniu dar neturim, o 2 lietuviai kunigai iki siol Anglijoj buve negali visas stovyklas aplankyti.

Taipgi labai jauciamas ir spaudos trukumas, nors cia ir iseina savaitinis «Iseiviu Draugas».

Tévynés ilgésys pas visus didelis ir mes esam pasiryze viska aukoti, kad tik brangioji Lietuva bútu laisva.

Tremtíes Aidas.

M a i r o n i s

Lietuviu Tautos prisikélimo poetas ir pranasas, nuo kurio mirties siuo laiku sukako 15 metu. Apie si didi ir músu tautos mylima dainiu, sekanciame «Laisvosios Lietuvos» numeryje parasysime placiau.

SVEDIJOS LIETUVIAI

Jau praėjo gerokai laiko, kai as nieko nebuvau parases «Laisvajai Lietuvai». Tai ivyko todėl, kad músu tremtiniu tarpe nieko ypatingo neivyko ir per si laikotarpi mes nieko didesnio nebuvom padare.

Lietuviai tremtiniai Svedijoje beveik visi dirbame. Po darbo praleidziamas laikas nieko mumyse nesukuria, nes per toki ilga laika gyventi be zinios ir su ypatingai itemptais nervais, daugeliui atima visoki nora ka nors geresnio sukurti.

Dabar, mums esantiems tokiose gyvenimo salygose, kiekvieno krasto seimininkas, o ypac tas, kuris kelis simtmecius nieko pasibaisėtino nematės, negali isivaizduoti kaip mes galim taip gyventi. Kuomet cia dalykas eina apie Svedija, tai galima pasakyti, kad svedas dirba kaip juodas jautis ír vien tik dėl to pinigo, bet jokiu búdu netam, kad galbút dirbti reikia, nes tas yra gyvenimo pagrindas.

Mums visiems esantiems is anos pusės Baltijos, gana keistai tas viskas atrodo. Nors pas mus nebuvo tokiu fabriku, tokios industrijos kaip cia, bet visdėlto músu tauta gyveno zymiai auksciau negu Svedija. Svedai savo nepastovumu, savo pataikavimu bolsevikiskai Rusijai ne tik mus nezmoniskai kankina, bet ir sudaro rimta pavoju. Juk cia pat pasonėje randasi tas pats prakeiktas gyvulys - bolsevikas, kurio kiekvienas gyvas okupuoto krasto gyventojas yra skaitomas gyvu liúdininku baisiuju ir kruvinu Maskvos darbu. Nenoriu búti pranasas, bet taip galės ívykti, kad jeigu dar daug metu toks tremtiniu gyvenimas tesis, tai daugelis ju dėl pakrikusiu nervu ir nezinomo rytojaus arba nebegyventi, arba grizti i ten is kur yra pabėge. Sitas músu tautai gali atnesti didziausia tragedija, kokios ji gal dar niekad nebuvo turėjusi. Laisvieji pasaulio lietuviai turi susirúpinti savo tremtiniais ir pirmoj vietoje esanciais Svedijoj, nes sitie nėra saugús nuo patekimo i Kremliaus budeliu nagus.

Liepos mėn. 20 d. s. m. Eskilstuna lietuvius tremtinius aplankė Amerikos Lietuviu Tarybos narė ponia Devenienė. Amerikietė viesnia padarė platu ir labai idomu pranesima apie Amerikos lietuviu kova dėl Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo. Ji ypatingai vaizdziai nusvietė ta sunku kelia, kuriuo Amerikos lietuviai eina ir siekia, kad tremtinius iskėlus saugion vieton, kur jie laisvai galétu testi kova ir paskui gristi laisve atgavusion Lietuvon. Tas mums pastiprino vilti, pakėlė energija ir pridavė upo.

Ponia Devenienė lanko lietuvius tremtinius Svedijoj, Danijoj ir Vokietijoj.

Mums, visiems tremtiniams toks ryztingas broliu amerikieciu darbas, ipareigoja vieningai kovoti ir laiméti laisve.

Benamis A. Sts.

LIETUVIAI BOLZANU KALNUOSE

Nuosirdziai tariam aciu tiems, kurie teikėsi prisiústi mums júsu sumaniai tvarkoma laikrasti «Laisvoji Lietuva». Ji cia, Italijos Bolzano kalnuose perskaitom nemazas skaicius lietuviu ir gėréjamés jusu kova uz laisva zmogu ir laisva músu Tévyne. Vien tik Dievas ir músu Motina Lietuva atsikraciusi visu piktsasiu tepajégs Jus pagerbti.

Kaip tenka is vienos kitos zinutés «Laisvoje Lietuvoje» iskaityti — Júsu darbui daug kenkia kai kuriu músu lietuviu nuklidimas nuo kelio. As esu isitikines, kad jeigu jeigu jie daug blogo padaro Jums ir músu krastui, tai arba per nezinojima, arba kersta ar uz svetima piniga. Bet kokie jie nebútu — visus mes turime laiméti mazai músu tautai. Kad jie tokie yra, kalta visa ilga istorija nepalanki Lietuvai - kuri ir dvasiniai ir medziaginiai padaré mus skurdzius ir nuvargino bei tikrus brolius padaré priesais.

Dirbkite, nes Júsu darbas ir kitu zadina energija dirbti.

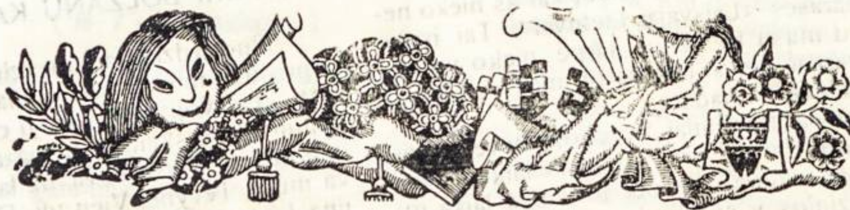
M. Matukas.

Soso Dziugasvili - Stalin.

Sviesiausias komunistu ciesorius bei sventasis gruzinas, kuris po Rio de Janeiro konferencijos, visas komunistinės «zarazos» bakterijas issinesa is krikscioniskos ir kultúringos Pietu Amerikos i NKVD barbaru Rusija.

Rimti zmonės kalba, kad neribotas ciesorius Stalin, su situo paciu bauliu greit turésias dėti i kojas ir is Maskvos. Padus jau issitepes maskolisku degutu.

Dr. V. Kudirka.

MARTYNUKAS.

(Tesinys.)

— Et, nenoriu, kad mane uzstotum, iskesiu ir uz trinycius ir uz skrybele!

— Ne, trinycius pasiuvau tau naujus - te. O skrybele irgi turiu namie. Nesibijok.

Padavé jam suvyniota apdangala, o jis nudziuges greit apsivilko. Paskui is uzkikliko isémé dar kazin ka ir padavé jam,

— Tai uzmokestis uz tavo varga! - pasaké pamazi. — Te, pasidék, tai brangus daiktas, atmintis!

Martynukas paziúréjo ir net pakaito is dziaugsmo.

— Maldaknygé! O Jézau! ar istikruju ji bus mano?

— Tavo tavo. Pelnei.

— Vaje! Tokia stora ir krastai auksuoti, ir net su dviem paveiksléliais! Tai tokias turi tiktai senieji úkininkai. Kur tu ja pirkai?

— Gavau tycia, is labai toli.

— Tikrai man?

— Tikrai. Pasaké: duok Martynukui uz drasuma ir islaikyma priesaikos. Visos Kareiviskés ramumas gulėjo ant tavo galvos, o tu nors ir mazas bet atlaikei!

— Oo! As zinau kas yra priesaika! Padékok tiems uz knyga ir pasakyk, kad dar ne syki ir ne du patarnausiu as jiems! Kad tik té vas is namu neisvarytu!

Prisiartino prie kaimo jau sutemus ir tuo jau sutiko seni Sveda. Vaziavo su tusciomis statinémis nuo alaus. Pazino juodu ir sustojo,

— Jau atsédéjai? - paklausé is dantu istraukes pypke.

«Kaip nuteisét, taip ir kentéjau! - atsaké uzgautas vaikinas.

«Kita karta tai sunkiau tave nuteis. Pasijusi bebúnas pavieto kaléjime.

«Oo! isgraus! daugiau nebenutversite.

«Na, na, isidémék!

Senis pavaré arklius ir jau vaziuodamas taré Rozikei:

«Siemet grybai bus brangús. Girinaiciuos neleidzia sargai grybauti.

Vezimas nusirito, garsiai barskédamas ir pasokdamas.

«Ka jis apie grybus nusaké? Nei sis nei tas! pastebéjo Martynukas.

«Turéjo manes nepazinti - atsaké rimtai Rozike.

Nuo kryziaus pasuko ant Dickiu. Vaikinas pametė visa drasa, dairési, lyg norédamas pabégti. Mergina éjo priesakyje ir pirmutiné perzengé slenksti. Visi apséde dideli stala vakarieniavo.

«Pagarbintas Jézus Kristus!

«Ar Rozike, ar cia sesélis - suriko besikeldama Mariuka.

«Tai netikétas atsilankymas - taré Andrius, meiliai nusisypsojes.

(Uzbaiga sekan. numeryj.)

Kun. Dr. Pranas Brazys M. I. C.

«Laisvosios Lietuvos» administratoriaus ir Kultúros Draugijos izdininko p. Antano Brazio brolis, kuris baiges aukstaji mcksla ir gaves doktorata, dabar kunigauja Romoje.

Ponai Braziai ir ju bendraminciai labai patenkinti, kad kun. dr. Pranas vykdamas i J. A. V. ketina aplankyti ir savo broli Urugvajuje. Jis galés daug papasakoti apie Lietuva, nes tenai patyré abieju okupaciju siauba.

Adolfas Česna.

Rambyno Pušys.

Kam taip graudziai pusys osiat?
Ach, Rambyno jús sargai!
Žilas galvas baugiai glaudziat
Ir vaitojat lyg vaikai.

Ar dangus jums surakino,
Laisve úgio ir saku,
Ar gal saltis numarino
Viena jauna is draugu?

«Kaip neverksim, kad mus spaudzia,
Mirtis ir skausmas sunkus,
O ginéju mús daug snaudzia.
Isgamos astrin kirvius.

Kaip neliúsim neraudosim,
Kai vaikai músu savi
Sako: «Dirbsime kovosim,
Kad valdytu svetimi»!

Visas músu ypatybes,
Paveldétas is tévu,
Paprocius, kalba ir laisve
Nor pakeist i svetimu.

Mes pamyle gimta sali.
Josios laisvé ir mintis,
Nuolat skelbsim laisvés valia,
Jai teplaks músu sirdis».

Délto graudziai pusys verkia
Nuo Rambyno aukstumos,
Isgamu menkyste smerkia,
Laisve skelbia Lietuvos.

Montevideo, 1947.

Ona Sackauskiené.

GEDIMINO PILIS

Senoji pilis mús Gedimino.
Kas tavo sirdi taip sugraudino?
Kas gi suspaudé tavo krutine,
Kas ja reteziais tur surakine?

Gal, kad siandiena esi varguose,
Jog tavo sirdis plústa kraujuose?
Kad priesai laiko tau apkabine,
Burna uzciaupe ir surakine.

Kai tu graudingai imi dejuoti,
Verkianti medziai ima siúbuoti
Ir pasidaro didis osimas,
Lyg Gedimino liúdnas saukimas.

Kam gi uzmigdei tu ta galiúna,
Prislégus zeme jo tauru kúna?
Gal todél sienos ir tavo griúna,
Apzéle kerpéms nyksta bei púna.

Griúvanti miela sena piluze,
Pajudink narsa mieganciа sirdi
Ir tu osianti, zalia giruzé,
Nesk balsa toliams, kurie negirdi.

Osk ir aidéki, kad atsikeltu,
Tévynés kancias, kad pamatytu
Ir atsikéles zodziu istartu —
Lietuvos laisve jis atstatytu.

Tai kelkis narsus mús Gedimine,
Kuris tévyne taip narsiai gynei.
Vesk mus i kova priesus isvyti —
Lietuvos laisve vél atstatyti

Montevideo, 1947.

Brazilijos Lietuviu Veikéjai

Is kairés stovi: Sao Paulo lietviu, sv. Juozapo parapijos klebonas kun. P. Ragazinskas ir kompozitorius Juozas Stankúnas, nusifotografave prie muziko namelio, Villa Zelinoje.

Apžvalga

TIRPSTA KAIP SNIEGAS

Lietuvos rasytojai, kurie pardave savo gimtaji krasta nepaprastu uolumu garbino kruviniausi siu dienu diktatoríu Stalina, pradéjo kaip pavasario sniegas nykti is gyvuju tarpo.

Gauta tikru ziniu, kad juos pati Stalino saulé i ana pasauli nusildo. Pirmasis buvo likviduotas Liudas Gira. Ji pasekė Solomeja Neris. Dabar, pirmosios geguzés baliuje buves nunuodytas Petras Cvirka. Siomis dienomis Palangoje vél «mires» Butku Juzé. Poetai Jokubénas ir Boruta istremti i «broliska» Sibiro respublika. Nebegieda Stalinuí himnu is Vilniaus radijo ir smetonlaizis Pivosa bei visa eilé kitu. Bet likviduotus jaunus Lietuvos rasytojus, maskoliski enkavedistai pagarbina savo spaudoje, lietuviu pasauliui negirdétomis pavardémis pasirasydami. Reikia tikéti, kad jei okupantai ilgiau Lietuvoj paseimininkaus, nepriklausomoj Lietuvoj placiau pasireiske músu rasytojai, dailininkai, artistai ir kiti intelektualai turés bolsevikiskai ismirti.

TAIP KULTÚRINA LIETUVA

Akimov, Suslov ir Fedotov valdo tarybu Lietuvos valstybine knygu leidykla, taigi nereikia ir stebétis, kad dabar Lietuva uzplúdo rusiskai komunistiné makulatúra. Stai kokia literatúra dabar leidziama uz rusais isplésta lietuviu turta:

Tautu vadas Stalinas, Stalino biografija, Stalino konstitucija, Stalino penkmetinis planas, Stalino vaidmuo tarybu moksle ir literatúroj, Didysis karo strategas Stalinas, Lenino mauzolejus, Lenino rastai, Mokytojas Leninas, Ka davé tarybu valdzia Lietuvai, Heroje Melnikaité ir t. p. Neveltui tad ir menkysté Paleckis benesiodamas Akimovu naktinius puodukus, kartais prasizioja apie «tautinés kultúros zydéjima tarybu Lietuvoje».

LIETUVIU TREMTINIU SPAUDA

Britu zonos Vokietijoj, nesenai pradéjo eiti lietuvisku sriftu spausdinamas, aktualijomis gausiai iliustruotas ir sumaniai redaguojamas savaitrastis «Lietuviu Zodis», kuris apima visa músu tremtiniu gyvenima Enropoje ir labai tinkamai informuoja savo skaitytojus visais aktualiais pasaulio ivykiais. Ji leidzia Baltu Centrinés Tarybos Lietuviu Skyrius Detmolde, redaguoja zinomas zurnalistas Jonas Kardelis, buv. «Lietuvos Ziniu» redaktoríus.

Romoje iseina taip pat idomus ir turiningas laikrastis «Lietuviu Balsas». Svedijos lietuviu draugija leidzia «Pragiedruliai» ir akademinis jaunimas isleidzia «Sviesa». Danijos lietuviai leido «Lietuviu Zinios», bet nepalankios salygos sustabdé ju éjima.

Visi jie tremtiniu varge gime ir verti visu lietuviu susirúpinimo ir paramos aukomis bei prenumeratomis.

«KALIFORNIJOS LIETUVIS»

Pradzioje «Kalifornijos Lietuvis» iséjo labai mazytis, retatorium apausdinamas laikrastélis, bet greit jis peréjo i spaustuve. Dabar jau kelinta numeri jo gaunam. kuris savo technika, gyvu bei idomiu turiniu ir graziomis iliustracijomis, daro gera rimto zurnalo ispúdi. Jo kryptis patriotiné, kovojanti uz Lietuvos laisve. Redaguoia Antanas Skirius.

Tolimiems Sveciams Isvykstant.

Vykdami is Italijos i Chile respublika lietuviai kunigai: Antanas Kardauskas, Titas Norbutas ir Jonas Zvirblis buvo apsistoje músu «slauniame» Montevideo ir ta proga aplanké «Laisvosios Lietuvos» redakcija.

Paveikslélyje is kairés stovi: kun. A. Kardauskas, kun. T. Norbutas, músu kolonijos kapelionas kun. St. Grigaliúnas, zurnalistas Petras Ciucelis ir muzikas Vytautas Dorelis su keliais Lietuviu Mokyklos mokiniais. Nesimato kun. J. Zvirblio, kuris fotografavo si paveikslėli.

NAUJOS KNYGOS

Mums gerai zinomas zurnalistas p. K. Cibiras parasé ir isleido nauja knyga, «Komunizmas Antikristo Religija.

Amerikos lietuviu spauda labai palankiai atsiliepia apie nauja Cibiro veikalla.

Antanas Tolis parasé «Mirties Kolona», kuria isleido «Draugas». Tai stora ir lengvai skaitoma knyga, kurioje autorius pasakoja savo pergyvenimus ir baisu bolseviku terora pirmuoju Lietuvos okupacijos laiku.

Vokietijoje isleista Henriko Nagio lirikos knyga «Lapkricio Naktys». Knyga graziai ilius truota Telesforo Valiaus braiziniais.

Poetas Petras Babickas, tremtyje Isleides pora poezijos knygu, dabar gyvendamas Argentinoj isleido istorini veikala apie Lietuva ispanu kalba «Lituania».

ANGLAI APIE MUSU TREMTINIUS

Anglijos parlamento atstovas Sir Arthur Salter apie lietuvius tremtinius viesai parlamente stai ka pasaké:

«As lankiau lietuviu stovyklas ir tiesiog negaliu nusakyti to ispudzio, kuri man padaré tu vyru ir moteru kokybé. Praeityje jie paliko tragedija, o kai as pas juos buvau, jie pries save tematé nyku ateities netikruma, taciau jie issilaié nuostabiu ir pasigérétinu budu. Jie turéjo pirmaeili chora; neturédami knygu nei popierio moké savo vaikus, buvo isirenge maldos namus. Jie sumaniai palaiké aukšta morale ir rodé aisku troskima imtis bet kokio racionalaus darbo, kokis tik jiems bus leista. Jie mums laukitini ir verti pagarbos».

— EL DIA — STEBISI

Didysis ir artimas vyriausybés sluoksniams Montevideo dienrastis El Día, 11. V. s. m. laidoje sako:

— Patikimi saltiniai tvirtina, kad rusu Pasiuntinybé turinti ypatingai gausu personala, net is 150 asmenu.

Atrodo kai kam, kad tai paprastas ir nevertas atydos reiskinys. Bet Rusija turi nezymius prekybos reikalus su músu krastu ir jos pilieciu cia beveik néra. Tai kaip tatai suprasti toks ypatingai gausus personalas, prikiausas diplamatinei atstovybei.

Músu manymu cia pilnai uztektu dvylikos asmenu, kad aptarnavus díplomatinius ir prekybinius tos salies reikalus», baigia dienrastis — El Día. —

Diplomatinis privalumas neleido siam dien rasciui pasakytí, ka cía veikía toks nepaprastaí gausus komunistu atstovybés personalas nors jis puikiaí zíno. Bet víena karta pasakys, savo vidaus ramybés ír tvarkos reíkalu.

PROTESTUOJA PRIES — UZTARÉJUS —

Paskutíníame Tautu Sajungos, Socíalés ír Ekonomínés Komísíjos posédyje, bolsevíku Rusíjos atstovas puolé Argentína ír Brazílíja, kad síos salys ísíleídzíamus tremtíníus ísnaudo sía kaípo darbo rankas. Ar gírdéjot! Baisaus teroro ír kruvínos vergíjos krasto atstovas, kurio salyje zmonés gyvena zemíau gyvulio lygío, pasaulío akyse dedasí zmoníu uztaréju ír ízeídinéja kultúríngus laísviu krastus. Tai tik bolsevikams imanomas cinizmas. Laimé, kad pasaulis juos jau pazino ir blaiviau ima vertintí ju nedorus siekimus.

Sarisy su tokiu bolseviko «susirúpinimu», lietuviai tremtiniai jau apsigyvene Argentinoje Iskélé labai rimta ir issamu protesta pries Kominterno agento melus, kuri patalpino Argentinos spauda. Be sito, protestas buvo pasiústas TS Socialei ir Ekonominei Komisijai, Argentinos respublikos prezidentui bei vyriausy bei ir kitoms reikiamoms istaigoms.

Lietuviai tremtiniai atvyke i Brazilija, nedelsiant tuéru padaryti ta pati.

AMERIKA JAU DEPORTUOJA Į «ROJU».

Amerikos Teisingumo Departamentas is Washingtono pranesa, kad yra sulaikyta 100 CIO ir AFL sindikatu vadu, kurie uz prikiausyma komunistu partijai bus deportuoti is Ame rikos. Savo pranesime Departamentas sako, kad Maskvos agentai Amerikoje, naciu metodu ruosiasi nuversti demokratine tvarka.

Jau netoli «súdna» diena Stalino blakéms ir Píetu Amerikoj.

AMERIKOS LIETUVIU SEIMAI

Waterburio mieste, birzelio 28 ir 29 d. s. m. ivyko didelis ir rimtais Lietuvos laisvei darbais gausus, Lietuvai Vaduoti Sajungos seimas. Jame dalyvavo delegatai is visu koloniju, zymús keli amerikieciai politikai ir Lietuvos ministras p. P. Zadeikis.

Rugséjo mén. 12, 13 ir 14 dienomis s. m. Philadelphijos mieste, ivyks didziausios Amerikos lietuviu katalikisko jaunimo organizacijos «Vytis» seimas, apie kurio darbus véliau kalbésime.

LIETUVIAI TREMTINIAI ANGLIJOJE ORGANIZUOJASI

«Laisvosios Lietuvos» korespondentai Anglijoje pranesa, kad atvyke is Vokietijos i Anglija lietuviai tremtiniai jau sukúré Didziosios Britanijos Lietuviu Sajunga, kurios skyriai steigiami visuose pereinamuose lageriuose. Atvyko Jonas Černius, buves Lietuvos ministeris pirmininkas dar su 300 lietuviu.

Brazilijos Lietuviai

ATVYKSTA T. DAUKANTAS

Buves pirmas nepriklausomos Lietuvos pasiuntinys Pietu Amerikai gen. T. Daukantas su seima greit atvyks i Brazilija. Jo atvykimu rúpinosi, Sao Paulo lietuviu kolonijai placiai zinomas kap. Čiuvinskas.

ATVYKE LIETUVIAI TREMTINIAI

Is Europos i Brazilija atvyke lietuviai tremtiniai daugumoje apsigyveno ir jau gavo darba Sao Paulo mieste. Ju cia apsigyvenimu daug pasirúpino Lietuvos konsulas p. Polisaitis ir klebonas kun. P. Ragazinskas.

Atvykusieji ne tik nesiskundzia, bet yra patenkinti viskuomi. Kai pirmu ispúdziu pagautas poetas P. Babickas Romos «Liet. Balse» smarkiai isbaré Brazilijos «bisius», tai dabar atvyke Detmoldo «Lietuviu Zodyje» labai rimtai ir objektingai apie Brazilija informuoja Vokietijoje likusius tremtinius. Laukiama, kad neuzilgo atvyks naujos lietuviu grupés.

LIETUVIU MOKYKLOS BRAZILIJOJE

Siais mokslo metais, Brazilijos lietuviai turi nuosavas 5 pradedamasias lietuviskas mokyklas. Tris ju islaiko Seselés Pranciskietés ir 2 Lietuviu Sajunga Brazilijoje. Visas mokyklas lanko virs túkstancio mazuju lietuviuku. Mokyklos gerai pastatytos ir apsirupine reikiamomis mokslo priemonémis.

Dabar atvykstant is Europos daugiau lietuviu, kaip visas músu patriotinis judéjimas taip ir mokyklos padidins savo darba.

BUS RADIJO KONCERTAI

Sao Paulo valstybine konservatorija baiges kompozitorius Juozas Stankúnas, kuris jau yra parases ir isleides daugybe savo kompozicijos lietuvisku dainu bei tautisku sokiu ir vadovauja didziuliam Sao Paulo lietuviu chorui, dabar rengiasi su tuo paciu choru pradéti lietuvisku dainu koncertus per radija.

Vietos lietuviai ypatingai to laukia, o be to ir kaimyninéms lietuviu kolonijoms bus malonu tokius koncertus isklausyti.

NAUJAS LAIKRASTIS

Nesenai Sao Paulo mieste pasirodé lietuviskas savaitrastis «Žinios» Nieko negalima pasakyti dél jo lietuvisko srifto ir technikos. Visa tai gerai. Tik labai apgailétina, kad sio laikrascio turinys apvylé Brazilijos lietuviu patriotu lúkescius.

Dabar, taip tragingu músu tautai metu, kada jai reikalinga atviru kovotoju, aiskiu lietuviu ir nesvyruojanciu pries okupanta vyru, «Zinios» linke raminti tautinés kovos samone iseivijoje ir tuo paciu patarnauti enkavedistui.

«Zinios» labai daug vietos skiria Cruzeiro do Sul «kultúrai» nors jos puikiai zino, jog tai Stalino snipu ir Lietuvos pardavíku lizdas. Jos skelbia pavardes zymiu lietuviu, kurias uzsieniui skelbé dél propagandos ir NKVD, kad buk jie sugrazinti is Sibiro, pritaria tremtiniu grizimui i «roju», demonstruoja tarybu Lietuvos «vyriausybe», gnaibo religija ir rimta kolonijos patriotini darba lygiai traktuoja su Maskvos budeliams tarnaujanciu lietuviu komunistu darbu. Su pasigéréjimu talpina Urugvajaus lietuviu komunistu radijo pusvalandi, per kuri plústama lietuvybé ir dievinamas Stalinas, bet nesuminétas Argentinos patriotu pusvalandis.

Gs.

Tykiai, tykiai, Nemunélis teka,
O dar tykiau mús sesuté verkia...

Argentinos Lietuviai

LIETUVISKA RADIJO VALANDA

Jau ketvirtas ménuo, kaip kas sekmadienis nuo 8,45 val. ryto, is Buenos Aires radijo stoties — L i b e r t a d — yra transliuojama lietuviskas radijo pusvalandis. Kadangi susirado daug geru patriotu ir kultúringu lietuviu, kurie ta darba remia, tai radijo valanda savo darba galés testi toliau ilgesni laika. Montevideo lietuviai pabandykite ta valanda pagauti (Daugelis Urugvajaus lietuviu su pasigéréjimu jau klauso ir gerai girdi. Red.)

Argentinos radio valandos organizatoriai ir vedejai yra kompozitorius V Rymavicius ir visuomenininkas Z. Juknevicius.

DIDINGAI PAMINÉTA ISEIVIU DIENA

Lietuvai Islaisvinti Centras Argentinoje, liepos mén. 20 d. s. m. labai didingai paminéjo Iseiviu Diena. Lietuviu baznycioje ivyko iskilmingos pamaldos. Baznycia buvo ypatingai graziai ispuosta. Tai dienai pritaikinta pamoksla pasaké kun. Griauslys.

Pilietiniame minéjime dalyvavo nepaprastai daug zmoniu. Dr. Kairelis skaité turininga ir jaudinancia paskaita. Taip pat kalbéjo ir po etas Petras Babickas, o sv. Cecilijos choras atliko puiku dainu koncerta.

BAZNYTINIS KONCERTAS

Rugpiúcio mén 17 d. s. m. Tévai Marijonai minédami «Ausros Vartu» lietuviu baznycios 5 metu sukaktuves turéjo dideli ir grazu baznytini koncerta. Baznycia buvo pilna zmoniu.

TREMTINIU VAIKU NAUDAI

T. V G. S. Argentinos Lietuviu Sub - Komiteto vadovybé, rugpiúcio 24 d. surengé lietuviu tremtiniu vaiku naudai grazu pobuvi lietuviu mokyklos saléj, kurioj netilpo zmonés. Kalbéjo pirm. ponia Kaireliené, ponia Ryseliené, kun. Vengras ir p. J. Gilvydis. Graziai ir meniskai koncertavo solistai ir sv. Cecilijos choras.

LIETUVISKOS FILMOS

Spaliu mén. 5 d. s. m. nuo 18 iki 20 val., kine «B r i s t o l» Av. Velez Sarsfield Buenos Aires, bus rodomos naujos ir labai svarbios p. J. Gilvydzio filmos. Argentinos lietuviams jos jau gerai zinomos, taigi ir naujas ruoskimés visi pamatyti.

BERISSO LIETUVIU KOLONIJOJ

Liepos mén. 26 d s. m. «Mindaugo» draugija turéjo nepaprasta parengima. Sio parengimo programa atlikti, atvyko is Buenos Aires skaitlinga Susivienijimo Lietuviu Argentinoje ekskursija su vaidintoju grupe bei sporto klúbu ir mindaugecians ispildé scenos programa, suvaidindami triju veiksmu komedija «Zemés Rojus» ir neprasyti pasoko maskoliska kazoka, pagadindami nuotaika visiems da lyvavusiems sveciams,

Diena pasitaiké grazi, publikos prisirinko nepaprastai daug. Buvo pavizdinga tvarka.

Bet keli Berisso lietuviski stalincai dabar labai apgailestauja, kad nedalyvavo, nes jie nezinojo, kad scenoj bus sokamas rusu kazokélis. Kazoko sokéjai galva buvo perista lietuvisku kaspinu ir «draugas» vedéjas paskui aiskino, kad buves zenklas, jog dabar Lietuva esanti «draugingiuose» santykiuose su Stalino Rusija. Bet berisieciai mano, kad Susivienijimas cia padaré su Stalinu maina. Stalinas pagrobé visa Lietuva, tai Susivienijimas pasigrobé Stalino laukini kazokéli. Taip ir atsilygino sviesiausiam Stalinui.

Dalyvaves Dzúkas.

NAUJA LIETUVIU KOLONIJA

Buenos Aires priemiestyje Temperley kuriasi nauja ir stipra lietuviu kolonija, kuriai davé pradzia kompozitorius p. V. Rymavicius Paskutiniuoju laiku tenai lietuviai ispirko virs 30 sklypu ir statysis namus. Pazymétina, kad naujojoje kolonijoj kuriasi Buenos Aires lietuviai visuomenés veikéjai.

Kolonistas.

ATVYKSTA NAUJAS INTELEKTUALAS

Gavome tikru ziniu, kad neuzilgo i Argentina atvyksta lietuvis, tarptautinio garso muzikas pianistas p. Andrius Kuprevicius,

Sis lietuviskas Paderevskis ne tik savo tévynéj pagarséjo kaipo valstybés radijofonu muzikalinés dalies vedéjas ir Vilniaus filharmonijos orkestro dirigentas, bet savo koncertais visoj Vakaru Europoj, nusipelné ypatinga ivertinima vokalinio meno zinovu.

Muzikas.

RASO NAUJA ROMANA

Zinomas Argentinos lietuviu rasytojas p. A. J. Putinas, viena jau turédamas rankrasti sutvarkytu, nors gyvendamas labai nepalankiose salygose, bet jau yra iprséjes rasyti nauja romana is Argentinos lietuviu gyvenimo. Bet yra cia tiek «onoravu» ponu, kurie valgydami bei gerdami, tik baliuкuose «veikia».

URUGVAJAUS LIETUVIAI

☞ DOMĖS!

GRANDIOZINĖ PAVASARIO SVENTĖ

Sestadieni, rugsėjo 27 d. s. m. 9 val. vakaro «Hogar Hungaro del Uruguay» salionuose, Avda Gral Garibaldi 2631, tik pusantros kvadros nuo Av. 8 de Octubre ir trys kvadros nuo Bulevar Artigas ivyks grandiozinė, Visu Urugvajaus Lietuviu Pavasario Sventė.

Didėlė ir meniska programa. Vadovaujant p. St. Bartnikaiciui, Kultúros Draugijos bei Dainos ir Meno draugiju artistai suvaidins «Moterims Neissimeluosi».

Profesorės P. Jarmalaviciutės Baleto Studijos mokinės soks baleta.

Deklamatorė bei pianistė p - lė Hortensia Bartnikaitytė deklamuos.

Daug kitu ivairenybiu.

Grandiozinis orkestras.

Turtingas bufetas, organizuojamas p. J. Ramono, p. P. Zukelio, p. P. Evovlucko ir kitu

Privaziuoti: Is Cerro 125 omnibusu iki estación Agraciada. Nuo cia 191 omnibusu iki teatro duru. Is Paso Molino omnibusais: 183 ir 181. Is centro omnibusu 187 ir visais tranvijais, kurie eina i Unión ir Carrasco.

Liuksusiniai salionai, didelė ir meniska programa, trenksmingas orketras, puikus bufetas, visu Urugvajaus lietuviu suėjimas. Pelnas skiriamas lietuviu tremtiniu vaiku naudai. Izangos: vyrams $ 0.50 moterims veltui.

Rengia Urugvajaus Lietuviu Romos Kataliku Draugija. vadovaujant kolonijos veteranui p. Juozui Musteikiui.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti Didelėje Pavasario Sventėj

«VYTIS» MINI SAVO SUKAKTI

Patriotinė Urugvajaus lietuviu jaunimo organizacija «V y t i s» sekmadieni, rugsėjo 21 d. s. m., 6 val. po pietu, U. L. Kultúros Draugijos patalpose: c. Rio de Janeiro 4001, Cerro, iskilmingai minės savo grazios veiklos triju metu sukakti. Ta proga, vytieciu artistai suvaidins drama «Du Broliai». Muziko V. Dorelio vadovaujamas choras dainuos lietuviu dainas. «Vyties» zinomi solistai p - lė Alba Grigaitė ir p. J. Kanapkis dainuos solo. Bus duetai, deklamacijos ir prakalbos.

Sokiams gros didelis ir modernus orkestras. Specialus tai dienai bufetas. Visi tikri lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti sioje saunioje músu jaunimo sventėj.

MINISTRO VIZITAS

Didysis Montevideo dienrastis «El Día», liepos 31 d. s. m. laidoje, ypatingai nuosirdziai ir su dideliu pasitenkinimu apraso Lietuvos Ministro Dr. K. Grauzinio vizita to dienrascio vyriausiam redaktoriui, Dr. Rafael Batlle Pacheco.

SVEIKINIMAI IS TREMTIES

Buves Lietuvos konsulas ir paskui viceministras Argentinoj p. P. Gaucys, visiems Urugvajaus lietuviams siuncia geriausiu linkėjimu ir sekmingos kovos uz Lietuvos laisve.

P. Gaucys gyvena Vakaru Europoje ir darbuojasi lietuviu tremtiniu spaudoje.

JAU SUGRIZO IS LIGONINĖS

Žinomas zurnalistas ir Lietuviu Mokyklos vedėjas p. P. Čiucelis, reikiamai pataises sveikata jau grizo is ligoninės ir vél dirba «Laisvojoj Lietuvoj», kuri ypatingai jautė jo nebuvimo laika. Jis nuosirdziai dėkoja ji lankiusiems ligoninėj ir lietuvisku rúpesciu prisidėjusiems prie greitesnio sveikatos atstatymo.

TURĖSIME LIETUVISKAS RAIDES

Músu visuomenininko ir Redakcinės Komisijos nario p. St. Bartinikaicio rúpesciu, «Laisvajai Lietuvai» tapo jau uzsakytos lietuviskos raidės Argentinoje, taigi zurnalas greit nustos sveplavės. Bet lietuviskos raidės yra nauja be sunki finansinė nasta vienai Kultúros Draugijai, todėl ji nuosirdziai praso Urugvajaus, Brazilijos ir Argentinos lietuvius patriotus uzsiprenumeruoti «Laisvaja Lietuva», paremti ja atsilyginant skola ir centa kita paaukojant, nes tik taip «Laisvoji Lietuva» isigys raides ir tinkamiau galės dirbti pavergtos Tėvynės laisvei.

Sio darbo visa sunkuma nesa keliolika Urugvajaus lietuviu, be jokio atlyginimo, aukodami savo poilsi, centus ir sveikata, kad tik lietuviskas tiesos zodis gyvuotu. Lietuviai patriotai! Paremite sias musu pastangas. Vardan Lietuvos laisvės, sios pastangos mums visiems yra bendros.

VYKSTA Į ARGENTINĄ

Urugvajaus lietuviu kolonijos kapelionas kun. St. Grigaliúnas, rugsėjo mėn. pirmomis dienomis vyksta i Buenos Aires, lietuviu tremtiniu Argentinon emigracijos ir katalikiskai lietuviskos veiklos Pietu Amerikoje subendrinimo reikalais.

Sis «Laisvosios Lietuvos» numeris yra paskutinis neapsimokėjusiems prenumeratos. Prasom tautiecius nebeilginti apsimokėjimo.

PADĖKA.

S. m. rugpiūčio m. 27 d. lietuvių tremtinių vaikų naudai kino seansui sekmingai praėjus. T. V. G. Sąjungos Urugvajaus Sub Komitetas nuoširdžiai dėkoja Ponams A. ir P. Žukeliams už taip maloniai suteiktą jų kino patalpą su visais įrengimais, šviesa ir patarnavimu, o ypatingai už parūpinimą nemokamų filmų ir už apmokėtus valdžiai mokesčius bei padengtas kitas išlaidas k. a. bilietų bei programų spausdinimas ir t. p.

Dėkojame «Laisvosios Lietuvos» redakcijai bei p. P. Čiuceliui už gražių propagandos lapelių atspausdinimą.

Taip pat dėkojame sekančioms tautietėms bei tautiečiams padėjusiems platinti bilietus: p. p. Žukelienei, Godienei, Liūdžiuvienei, Dolerienei, L. Mockevičiūtei, S. Jurelytei, Musteikiui, Kaušiniui ir visiems pirkusiems bilietus bei atsilankiusiems ir tuo būdu parėmusiems šį parengimą.

Išlaidų nesant visos už bilietus pajamos, kurių gauta 140 pezų, paskirtos vargstantiems Europoje lietuviams vaikučiams šelpti.

T. V. G. Sąjungos Urugvajaus Lietuvių
Sub - Komiteto

Pirmininkė — L. Graužinienė,
Sekretorė — M Češlinskienė,
Iždininkė — L. Miniaukienė,
Reik. vedėja — Alba Grigaitė.

LIETUVIŲ TREMTINIŲ VAIKAMS AUKŲ SĄRAŠAS Nr. 1.

$ 100. - Campomar y Soulas S. A.

$ 50. - K. ir L. Graužiniai. Po $ 25. - J. Musteikis, A. Ragucci. Po $ 20. - A. Vivo y Cia. Po $ 10.- A. Miniauskas, A. Kaušinis, S. Bartnikaitis, J. Dorelis su šeima, A. Bartašiūnas, J. Ramonas, A. Grisonas, J. Linartas. Po $ 5. - M. Krasinskas, A Žukelienė, K. Vilkas, J. Mockevičius, V. Zebraitienė, V. Totilienė, A. Vaitelis, J. Zebraitis, P. Stanevičius, A. Dambrauskas, O. Vidzius, J. Cieslinskas, V. Cieslinskas, A. Brazys, O. Grakauskienė de Rey, A. Liūdžius, U. Godienė, E. Grebliūnas. Po $ 4. - V. Kučiauskas. Po $ 3. - J. Jazauskas, E. Drabnieskis. Po $ 2. - A. Stendelis, M. Svečiulis, A. Alekna, A. Henonas, P. Mikėnas, A. A. Sepsinskas, B. Laucius, J. Kalinka, J. Jankauskas, X. Y. Po $ 1. - A Veta Po $ 0.50 J. Žukaitis, V. Duklos ir B. Pavanof.

Be to, jau gauta nemaža drabužių, kuriuos aukojo: p.p. Brazienė, Debesienė, Godienė, Graužinienė, Grisonienė, E. Gusciūnienė ir S. Gusciunaitė, E. Jarmalavičienė ir Jarmalavičiūtė Kaminskienė, Miklovienė, Miniauskienė, Pagarauskas ir kiti.

Vargstančių Europoje lietuvių tremtinių vaikučių vardu nuoširdžiai dėkojame šiems pirmiesiems aukotojams, o taip pat aukų rinkime pasidarbavusiems, nes tų aukų dėka jau galėsime pradėti rengti pirmąją iš Urugvajaus siuntą.

Labai prašome visų dar norinčių paaukoti, paskubėti tai padaryti, nes norime, kad dar prieš žiemos šalčius mūsų pagalba pasiektų Europą. Drabužiai koncentruojami Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos patalpose c. Rio de Janeiro 4001, kur jie bus tvarkomi ir pakuojami, tad prašome, kas gali ten juos nunešti ir įteikti p. A. Grigaitei, kuri įgaliota priimti. Prie drabužių pageidaujama pridėti jų sąrašas, pažymint aukotojo pavardę ir antrašą.

Šis pirmasis drabužių rinkimo vajus norima užbaigti rugsėjo 15 d. tad iki to laiko prašoma savo aukas įteikti, už ką iš kalno nuoširdžiai dėkojame.

T. V. G. Sąjungos Urugvajaus Lietuvių
Sub - Komitetas.

URUGVAJAUS LIETUVĖS MOTERYS ORGANIZUOJASI

S. m. rugpiūčio mėn. 16 d. Lietuvos Pasiuntinybės patalpose susirinko nemažas būrelis lietuvių patriočių, sukviestų padėti išplatinti bilietus lietuvių tremtinių vaikų naudai ruošiamo kino seanso. Dalinantis mintimis, kilo sumanymas įsteigti pastovią Urugvajaus lietuvių moterų organizaciją, kuri nenuilstamai darbuotųsi mūsų tremtinius šelpdama, iki jie galės grįžti laisvon nepriklausomon Lietuvon.

Visos susirinkime dalyvavusios su entuziazmu vienbalsiai tam pritarė ir tuoj užsirašė 20 narių, kurios pasižadėjo aktyviai darbuotis mūsų vargstančių tremtinių naudai. Nutarta įvesti nario mokestis 25 ct. kas mėnuo, tačiau kai kurios narės pasižadėjo mokėti po 50 cnt. Esamasis Sub - Komitetas pakviestas tai draugijai vadovauti, kol bus sudaryti įstatai.

Draugija turi daug gražių sumanymų savo tikslui vykdyti ir tikisi, kad visos lietuvės patriotės įsirašys narėmis, kad bendrai dirbant šalpos darbą, Urugvajaus moterys suartėtų ir be jokių pažiūrų skirtumų darbuotųsi, nes tikslas yra kilnus ir jis visus gerus patriotus jungia

Sekantis draugijos susirinkimas įvyks šeštadienį, rugsėjo m. 20 d. 16 val. Lietuvos Pasiuntinybės patalpose (21 de Setiembre 2511 ap. 13), kuriame dalyvauti kviečiamos visos jau užsirašiusios narės ir visos, norinčios šiai draugijai priklausyti. Bus plačiai pranešta apie jau nuveiktus darbus ir bus svarstoma eilė svarbių klausimų ir sumanymų.

R.

Užsiprenumeruokite patriotinį žurnalą «Laisvoji Lietuva».

LIETUVIU RASYTOJU TREMTYJE ATSISAUKIMAS

Dr. Prano Sacikausko pasirúpinimu ir pastangomis, lietuviu rasytoju tremtyje atsisaukimas i pasaulio rasytojus dél maskoliu smurto pries Lietuva, is «Laisvosios Lietuvos» ištisai buvo isverstas ir patalpintas «El Día» bei kituose itakinguose Montevideo dienrasciuose ir zurnaluose.

PAVYKES DRAUGIJOS VAKARAS

Sekmadieni, rugpiúcio 24 d. s. m. Kultúros Draugija turéjo grazu vakara, sutraukusi labai daug lietuviu visuomenés.

Rezisuojant p. St. Bartnikaiciui ir sufleruojant ponei E. Bartnikaitienei, Dainos ir Meno draugijos artistai: St. Jurelyté, L. Mockeviciuté, J. Jazauskas ir Vytas Stendelis sklandziai bei meniskai suvaidino linksma ir gyva komedija «Kaip Romane».

Vaidinimas buvo rúpestingai paruostas ir ziúrovams patiko. Daug naturalumo, bei savo roliu supratimo parodé p - lé Jurelyté ir V. Stendelis, sudarydami sveiko publikai juoko. Nekurius trúkumus ir paciame veikale stoka minties reikia dovanoti, nes tai geros valios ir pasiaukojimo, o ne profesijos darbas.

Bendrai, vakaras praéjo lietuviskai, kul túringai ir pavyzdingai. Daugiau toliu.

P. Kartagénas.

LIETUVISKOS VARDINÉS

Zinomi músu kolonijos biznieriai ir dideli patriotinio darbo réméjai p.p. Olga ir Juozas Ramonai, 11. VIII. s. m. turéjo savo namuose lietuviska sveute, arba ponios Olgos Ramonienés vardines. Ta proga, malonús seimininkai surengé vaises, kuriose dalyvavo kolonijos kapelionas gerb. kun. Grigaliúnas bei nemazas búrys músu veikéju ir p p. Ramonu artimuju.

SVEIKINTINAS PAVYZDYS

Rugpiúcio 26 d. s. m. músu zurnalo Redakcinés Komisijos narys p. St. Bartnikaitis aplanké kolonijos kapeliona kun. St. Grigaliúna. Vizito metu buvo atstatyti geri ju asmeniai santykiai ir daug pasikalbéta bendrais kolonijos veiklos reikalais. Tai sveikintinas pavyzdys, kuris siuo metu ne vien kolonijos, bet ir Lietuvos laisvés darbui ypatingai reikalingas.

PATAISOME

Italijos Centrinio Lietuviu Globos Komiteto pirmininkas gerb. kun dr. V. Pavalkis músu redak. raso, kad dél emigracijos Argentinon tas komitetas nieko músu tremtiniams padéti negalis. Viena, tai Italijoj veikianti Argentinos Emigraciné Komisija daugiau besirúpinanti italais emigrantais, o antra, tévas Silva, per kuri bútu buve galima kas nors padaryti dél lietuviu emigracijos, jau keli ménesiai kaip yra isvykes is Italijos. Lietuviai tremtiniai turi eiti normaliu keliu per Argentinos konsulatus, o norintieji greiciau Argentinon patekti, turi kreiptis i pazistamus, gimines ar i lietuvius tévus marijonus Argentinoje, prasant juos patarimo. Tévu Marijonu adresas: c. Mendoza 2280. Avellaneda. Buenos Aires. Argentina.

Tremtiniai ypatingai turi saugotis ir nesusirasinéti su aferistiniu gaivalu Argentinoje, nes is vargo ne tik bus nesvarus biznis daromas, bet ju susirasinéjimas atsidurs enkavedistu rankose. Saugokités ir saugokit gimines nuo tu, kurie labai nekaltai ir «nuosirdziai patarnauti» jums siúlosi is Argentinos!

DÉKOJU.

Uz lietuviskai malonu démési ir visokiariopa parama man patekus i ligonine, nuosirdziai dékoju:

Kolonijos kapelionui gerb. kun. Stanislovui Grigaliúnui, gerbiamoms ponioms Placidai Mockus, B. Laucienei, R. Kaminskienei, M. Cieslinskienei, Dorelienei, Pagaruskienei ir Debesienei.

Gerb Antanui Braziui su ponia, Stasiui Bartnikaiciui su ponia, Antanui Stendeliui su ponia, Antanui Liúdziui su ponia, Godai su ponia, Dr. Pr. Sacikauskui su ponia, M. Sveciuliui su ponia ir Sadauskui su ponia.

Gerb. paneléms R. Minetaitei, A. Grigaitei, H. Bartnikaitytei ir M. Matulytei.

Gerb. Liet. Mokyklos Tévu Komiteto sekretoriui A. Aleknai, P. Žukeliui, J. Ramonui, P. Staneviciui, A. Miniauskui, J. Jazauskui, K. Vilkui, J. Mikloviui, F. Grigui, A. Gumbaragiui, M. Boliauskui, A. Rackauskui, P. Vétai, P. Korkuzui, A. Bartasiunui ir jaunuoliui W. Miklovіukui.

«Vyties» pirmininkui gerb. Stasiui Stendeliui ir maloniems sios organizacijos veikéjams Vytautui Doreliui, Edv. Grébliúnui, Leonui Stendeliui, Petrui Markeviciui, Stasiui Godai ir Jonui Vuljevui.

P. Ciucelis.

PAIESKO

Per «Laisvosios Lietuvos» redakcija, paiesko Henrikas Jancovskis savo sesers Matildés Kareckienés - Jancovskytés, gyv. Urugvaju je. P. Vaitkúnui redakcijoj yra laiskas is Europos, o Valiui Vytautui is Lietuvos. Ona Seporaityté - Puodziúniené paiesko brolio Kazio Seporaicio, gyv. Argentinoj. Rasyti: O. Puodziúniené. Calle Bogotá 3903. Cerro. Montevideo.

Bodegas y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

Vino Natural

★

REDENCION MELILLA

Tel.: 22 00 35

★

Visi lietuviai tik cia perka, nes duodama gera preké, ekonominé kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

LIBRERIA y JUGUETERIA

SELECTO

— de —

HOSMAR GERIN

Calle GRECIA 4215 — Cerro

Al lado del Cine

Ofrece toda su mercaderia a un 30% de rebaja a los suscriptores de esta revista. Libros castellanos y extranjeros.

ANELE RAULUSKEVICIENE

Didelio pasirinkimo, pigiu kainu bei mandagaus patarnávimo, visu rusiu maisto produktu krautuvé. — Lietuviai prasomi uzeiti persitikrinimui.

Calle BOGOTA 3217 — Cerro

ALBINO ZEBRAICIO

Bar — Billar

Calle INGLATERRA 1850. — Cerro

Ivairus vietos ir uzsienio gerimai. Ekonominés kainos, Rami ir lietuviu megiama vieta.

KAUNAS

PIENINE IR ALINE
ANDRIAUS ALEKNOS

★

Calle BOGOTA 4001 esq. Bélgica
CERRO

Visuomet sviezi produktai, ekonomiskos kainos, skubus patarnavimas
Pasitikrinkit

DIPLOMUOTAS LIETUVIS SIUVEJAS

MOTIEJUS BOLIAUSKAS

Calle Francisco Tajes 1195 P. 2 Ap. 7

★

Siuvama visu rusiu, rubai, geriausiu medziagu ir pagal paskutinius madu reikalavimus. — Savas pas sava, nes rasite garantuota darba ir èkonomiska kaina

---

TINTORERIA DEL PARQUE

de CLEMENTE VIDZIUS

Calle LIBERTAD 2378

Visu rusiu rubu valymas ir dazymas. Skrybeliu reformavimas. Darbas paimamas is namu ir pristatoma i namus. Lietuviams nuolaidos.

RERTAURANT Y PENSIÓN

Gran Bretaña

JOUZAS RAMONAS

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvaziuojantiems is Argentinos. Sveikas valgis. Svarios lovos pavieniam ir erdvus kambariai seimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Teléfono: 8 39 05 Montevideo

KRAUTUVÉ IR BARAS

JONO GRAMOSAUSKO

Calle PERU 1992 — Villa del Cerro

Pirmos rusies viso maisto productai ir sviezios darzovés bei vasiai — Vietos visu rusiu gerimai — Pigios kainos — Skubus ir saziningas patarnavimas.
Perstikrinkite

Casa LIRA

1926 metais apdovanota aukso medaliu — Tarptaltinėj Parodoj Lietuvoje. — Visu rusiu pianu taisymas, sustygavimas, nauju darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos. Savininkas Antanas Dambrauskas

SAN JOSE 1015 Tel.: 8 36 33

GRECIA 3432 - CERRO - Tel.: 22 10 54

Savininkas:

STASYS BARTNIKAITIS

Pr. Riboco ir Airzersteino

MENISKU ODOS ISDIRBINIU

Fäbrikas

Calle RIO BRANCO 1102

Visoki meniski odos isdirbiniai parduodami urmu ir pavieniai. — Lietuviams daromos especialės nuolaidos

---

IMAN

ADOLFAS KAUSINIS

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atiieka: Visus elektros irengimus ir pataisymus Lietuviams Didelis Nuolaidos

Calle SAN JOSE 1088 — Tel.: 8 79 56

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecánica y Estampados Matrices de Todas Clases y Para Toda Industria

Eduardo Jusys

MOLINOS DE RAFFO 473

Teléfono: 22 53 05 Montevideo

PETRAS J. JASINSKAS

Lietuvis Statybininkas

Calle JAPON 2084 — Cerro

Montevideo

Lietuviams Nuolaidos.

PRANO STANEVICIAUS

KRAUTUVE - BARAS - PIENINE

Geros prekės. Ekonomiskas kainos

Calle GRECIA 4200. — Villa del Cerro

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

ANDES

— de —

ANTONIO YANKUS

ANDES 1257 — Tel.: 8 18 03

Moteru ir vyru rubu valymas — Visu rusiu skrybeliu valymas ir reformas. — Kostiumu ir paltu isvertimas. — Lietuviams nuolaida